

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelma -info- ja keskustelutilaisuus hakijoille

24.5.2023, Teams-tilaisuus

Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman taustaa

- ▶ Investointiohjelma yksi v. 2018 liikenne- ja viestintäministeriön julkaiseman [Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman](#) toimenpiteistä
- ▶ Traficom toimii investointiohjelman valtionavustuksia myöntävänä valtioapuviranomaisena
 - ▶ Valtionavustuslaki (688/2001); Laki liikenne- ja viestintävirastosta (935/2018)
 - ▶ Traficom valtionapuviranomaisena velvollisuus mm. seurata valtionavustusten käytön tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä vaikutuksia
- ▶ Investointiohjelman määrärahamomentti valtion talousarviossa: 31.10.31 Eräät avustukset (3v siirtomääräraha)
 - ▶ Momentin kirjaukset määrittävät valtioavustuksen osalta mm.
 - ▶ valtionavustuksen **saajan:** kunnat,
 - ▶ **käyttötarkoituksen:** kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantaminen,
 - ▶ **valtionavustuksen maksimimäärän:** 50 % sekä
 - ▶ **aikataulun:** 3v. siirtomääräraha, määräraha käytettävä v. 2025 loppuun mennessä

Yleistä vuoden hakukierroksesta 2023

- ▶ Hakua on aikaistettu noin kahdella kuukaudella edellisvuodesta, vuonna 2024 pyritään käynnistämään haku jo aiemmin keväällä
- ▶ **Hakuaika** 17.5.2023 - 18.8.2023 (klo 16.15)
- ▶ **Määräraha** noin 3,5-9,0 miljoonaa euroa
 - ▶ Avustus max. 50 % hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista
- ▶ **Hankeaika:** hanke valmis, maksatukset suoritettu ja loppuraportointi toimitettu Traficomiin 10/2025 mennessä
- ▶ **Tarkoitus:** Avustusta myönnetään jalankulun ja pyöräliikenteen infrastruktuurin, kuten väylien, niiden varusteiden, pyöräpysäköinnin yms. rakentamiseen tai parantamiseen.

Avustus tarkoitettu kunnille hankekohteisiin katuverkolla tai kunnan maalla

- ▶ Hankkeilla **parannetaan arkikävelyn ja -pyöräilyn olosuhteita ja houkuttelevuutta.**
- ▶ **Tavoitteena lisätä kävely- ja pyöräilymatkojen määrää** ja pidemmällä aikavälillä kulkutapaosuutta kunnissa.
- ▶ Valtionavustusta voidaan myöntää kunnille kohteisiin, jotka **sijaitsevat kunnan katuverkolla tai omistamalla/hallinnoimalla maalla.**
 - ▶ Avustusta ei voi saada esim. maanteiden yhteydessä sijaitseviin kohteisiin, ellei kohde siirry kaduksi hankeaikana (10/2025 mennessä)
 - ▶ Hankekohteen ei ole välttämätöntä olla kunnan omistamalla/hallinnoimalla maalla vielä hakuvaiheessa, kunhan omistus/hallinta siirtyy kunnalle hankeaikana (10/2025 mennessä).
 - ▶ Alueen hallintasuhteista ja niiden tulevista muutoksista tulee esittää kirjallinen selvitys. Esimerkiksi rasitesopimuksella tai vuokrasopimuksella kunnalle osoitettu käyttöoikeus on hyväksyttävä ratkaisu. **Vuokrasopimuksen tulee olla voimassa 20 vuotta** hakuajan päättymisestä lukien.
 - ▶ HUOM! Avustusta ei voida maksaa, ellei hankekohde ole loppuraportoinnin ja maksatushakemuksen aikaan muuttunut kaduksi tai muutoin kunnan hallintaan. Kohteen omistus- tai hallintasuhteen muutoksista tulee toimittaa asianmukainen dokumentaatio viimeistään maksatushakemuksen yhteydessä.

Hankkeiden painopisteet v. 2023

- ▶ Hankehakemuksia toivotaan erityisesti hankkeista, joissa kehitetään:
 - ▶ **jalankulun ja/tai pyöräliikenteen yhteyksiä** (erityisesti pääreitit, jalankulkuvyöhykkeet ja keskusta-alueet) rakentamalla uusia tai parantamalla nykyisiä väyliä
 - ▶ **pyöräpysäköintiä** rakentamalla pysäköintipaikkoja ja/tai parantamalla pysäköinnin olosuhteita
 - ▶ keskeisissä julkisen **liikenteen solmupisteissä ja liityntäpysäköintikohteissa**
 - ▶ **päivittäisen liikkumisen kannalta merkittävissä kohteissa** (esim. koulujen, päiväkotien, liikuntapaikkojen, kirjastojen, torialueiden tai muiden keskeisten julkisten palvelujen tai yleisten alueiden yhteydessä).
 - ▶ jalankulun ja/tai pyöräliikenteen **viitoitusta**
- ▶ Hankehakemuksia voi esittää myös hankkeista, joissa jalankulun ja/tai pyöräliikenteen olosuhteita parannetaan muunlaisilla infrastruktuuriratkaisuilla

Avustuksen hakeminen ja avustuspäätökset

- ▶ Hakemukset tulee jättää viimeistään 18.8.2023 klo 16.15.
- ▶ Avustusta haetaan Traficomien hakulomakkeella liitteineen (tarkemmat ohjeet [hakuohjeessa](#)).
- ▶ Jokaisesta hankkeesta lähtökohtaisesti erillinen hakemus
 - ▶ Poikkeuksena tilanteet, joissa on tarkoitus hakea avustusta useammalle yksittäiselle pyöräpysäköintikohteelle. Tällaisissa tapauksissa kohteet voidaan koostaa yhdeksi pyöräpysäköintihakemukseksi mahdollisuuksien mukaan.
- ▶ Avustettaviksi hankkeiksi voidaan valita ainoastaan hankkeita, jotka **valmistuvat ja joiden loppuraportointi maksatushakemuksineen on toimitettavissa 31.10.2025 mennessä** Traficomiin.
- ▶ Valtionavustus voi olla korkeintaan 50 % hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista
- ▶ Avustuspäätökset toimitetaan sähköpostitse. Päätökset pyritään tekemään syksyllä 2023.

Hakemuksen sisältö

- ▶ Hakemuksen ja sen liitteenä olevien aineistojen kautta hakemuksen **arvioijien tulisi saada kattava käsitys**
 - ▶ **Hankealueesta, sen sijainnista ja ympäristöstä** (nykyiset liikennejärjestelyt kehittämistarpeineen, ympäröivän liikenneverkon kehitys, kaavatilanne, maankäyttö ja sen kehitys)
 - ▶ **Hankkeesta ja sen vaikutuksista kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteisiin** (hankkeen kuvaus, perustelut, suunnitellut ratkaisut ja niiden mitoitus, kulkumuotojen erottelu, ratkaisuiden kytkeytyminen ympäröiviin liikennejärjestelyihin ja hankkeen kytkeytyminen kävelyn/pyöräliikenteen tavoiteverkkoon)
 - ▶ **Hankkeen ratkaisuiden laadusta suhteessa jalankulun ja pyöräliikenteen suunnitteluohjeisiin** (mahdolliset poikkeamat ohjeisiin nähden perusteluineen)
 - ▶ Hankekohteen **nykyisistä liikennemääristä kulkumuodoittain ja arviot liikennemääristä tulevaisuuden tavoitetilanteessa/hankkeen valmistuttua**. (Pyöräpysäköintikohteista pyöräpysäköintipaikkojen määrä ja pysäköityjen pyörien määrä)
 - ▶ Miten hankkeen **vaikutuksia ja vaikuttavuutta** arvioidaan hankkeen valmistumisen jälkeen (liikennelaskennat, kohdennetut käyttäjäkyselyt yms.)
 - ▶ **Kunnan maanomistuksesta** hankealueella
 - ▶ Hankkeen **kustannuksista ja rahoittajista**

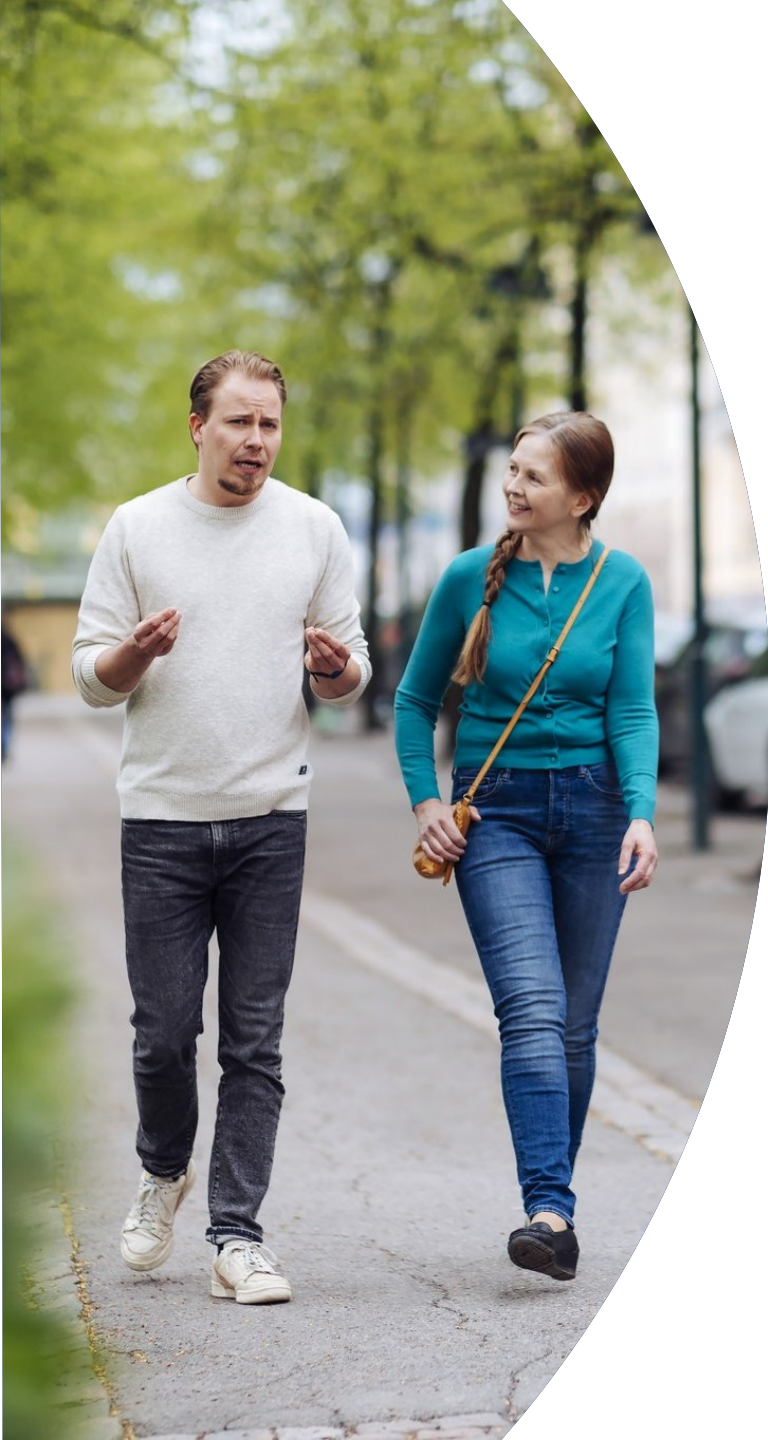

Hakemusten liitteet

HUOM! Hakemuksen liitteet tulee toimittaa sähköpostitse tiedostoina. Linkit netissä oleviin aineistoihin eivät ole hyväksyttäviä.

- ▶ **Karttaotteet**, johon on merkitty
 - ▶ hankekohteen **tarkka sijainti**
 - ▶ kunnan **maanomistus hankealueella**
- ▶ **Selvitys nimenkirjoitusoikeudesta** (hakemuksen allekirjoittajalla tulee olla nimenkirjoitusoikeus)
- ▶ **Hankkeen suunnitelmat** (vähintään yleissuunnitelmatasoinen suunnitelma)
 - ▶ Käytävä ilmi mm. suunnitelman laajuus, suunnitellut liikenne- tai pysäköintijärjestelyt mitoitustietoineen sekä kytkeytyminen ympäröiviin liikennejärjestelyihin
- ▶ **Hankkeen kustannusarvio**
- ▶ **Osoitus sitoutumisesta kävelyn ja/tai pyöräliikenteen laaja-alaiseen edistämiseen** (esimerkiksi kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma tmv.) – vain olennaisimmat aiheeseen liittyvät ohjelmat riittävät!
- ▶ Suunnitelma **pyöräliikenteen tavoiteverkosta tai keskeisistä jalankulkuvyöhykkeistä** tmv. kunta- tai seututasolla

Hakemusten arviointi

- ▶ Tärkeimmät hankehakemusten arviointikriteerit ovat:
 - ▶ Hankkeen vaikutukset kävelyn ja pyöräilyn olosuhteisiin (laatu- ja palvelutasotekijät, suhteutettuna kohteen tavoitetilanteen käyttäjämääriin)
 - ▶ Hankkeen paikallinen merkittävyys (hakijakunnan jalankulun ja pyöräliikenteen olosuhteiden näkökulmasta)
 - ▶ Hankkeen kustannukset suhteessa vaikutuksiin ja toimenpiteisiin
 - ▶ Liittyminen kunnan ja/tai seudullisiin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen tavoitteisiin ja tavoiteverkko- tmv. kehittämissuunnitelmaan
- ▶ Hakijakunnan on osoitettava myös sitoutumisensa kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen (poliittisella tasolla hyväksytty kävelyn ja/tai pyöräliikenteen tmv. strategia/suunnitelma)
- ▶ **Hankkeiksi pyritään valitsemaan eri tyyppisiä hankkeita eri puolilta Suomea.**

Hankkeilta edellytettävä infran laatu

- ▶ Infra ja sen laatu on keskeistä, kun halutaan parantaa kävelyn ja -pyöräilyn olosuhteita ja houkuttelevuutta.
- ▶ Hankkeilta edellytetään korkeaa laatutasoa ja erilaisten liikkujien tarpeiden korkealaatuista huomiointia
 - ▶ Laatutason **tulee olla tasapainossa tulevaisuuden tilanteeseen arvioitujen liikkujamäärien tason kanssa**
- ▶ Kävelyn ja pyöräliikenteen turvallisuus, vaivattomuus, sujuvuus ja esteettömyys ovat keskiössä.
 - ▶ Kuhunkin liikenneympäristöön tulee valita oikea ratkaisu (huomioiden mm. kävelyn ja pyöräliikenteen verkollinen rooli sekä moottoriajoneuvoliikenteen nopeustaso ja määrä). Ratkaisun ja sen mitoituksen tulee olla oikea suhteessa liikkujamääriin
 - ▶ Huomiota on kiinnitettävä myös risteysjärjestelyihin sekä erilaisten järjestelyiden saumakohtiin, jotta liikkuminen on turvallista, selkeää ja sujuvaa. Hankkeen järjestelyt tulee sovittaa mahdollisimman sujuvasti yhteen ympäröiviin (nykyisiin) liikennejärjestelyihin
- ▶ Hankkeissa tulee noudattaa voimassa olevia suunnitteluohjeita (keskeisimmät ohjeet seuraavalla kalvolla)
 - ▶ Ohjeiden vaatimuksia tarkennettu valtionavustushakua varten, tarkennukset löytyvät hakumateriaaleista ([Hakijan tukimateriaali](#), sivut 9-10)
 - ▶ **Jos hankkeissa esitetyt ratkaisut eivät täytä ohjeiden ja hakumateriaalin vaatimaa laatua, tulee poikkeamat tuoda hakulomakkeella esiin ja esittää perustelut poikkeamille (kohta 4)**

Suunnitteluohjeet, joita hankkeissa tulee noudattaa

Jalankulun suunnittelu

Pyöräliikenteen suunnittelu

Pyöräliikenteen viitoituksen suunnittelu

Suunnitteluohjeita tarkentavat linjaukset

- ▶ Avustettavien kohteiden tulee olla **ympärivuotisesti käytettävissä**
 - ▶ Väyläkohteiden tulee olla talvikunnossapidettäviä
 - ▶ Pyöräpysäköintikohteiden tulee olla käytössä myös talvella. Telineitä ei poisteta talveksi ja lumet poistetaan niin, että telineet ovat käytettävissä.
- ▶ Valtionavustushankkeissa avustettavien pyöräpaikkojen tulee olla **runkolukittavia** ja paikkojen tulee olla **kaikkien käytettävissä**
 - ▶ Avustettava pyöräpysäköinti voi sijaita lukitusakin tilassa, mutta tällöin käyttömahdollisuus tulee olla kenellä tahansa (käyttöä ei voi rajata vain tietylle joukolle)

Pyöräliikenteen suunnitteluohjetta tarkentavat linjaukset (2/2) Pyöräpysäköinnin mitoitus koskevat suunnitteluohjeen tarkennukset

- Runkolukittavien telineiden välinen etäisyys vähintään 1,0 m, kun paikat on tarkoitettu tavallisille polkupyörille ja telineet kaksipuoleisesti pysäköitäviksi.
- Tavarapyörille tarkoitetuilla paikoilla telineiden välin tulee olla vähintään 1,5 m.

- Yksittäisille pyörille tarkoitetuissa runkolukitustelineissä (esim. rengastelineen ja runkolukitustelineen yhdistelmä) telineiden välin tulee olla vähintään 0,6 m.

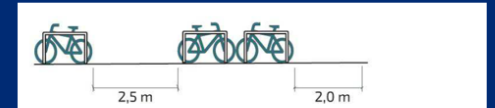
- Kaksikerrostelineissä telineväli voi olla kapeampi, jos telineet on porrastettu (joka toinen ylempänä ja joka toinen alempana). Tällaisessa tapauksessa telinevälin minimi on 0,5 m.

Telineeseen pysäköityvien pyörien taakse tulee jättää vapaata tilaa seuraavasti:

Telineet **yhdessä** kerroksessa:

- 2,0m kun pyörätelineet vain toisella puolella vapaata tilaa
- 2,5m kun pyörätelineet molemmin puolin vapaata tilaa

Telineet **kahdessa** kerroksessa:

- 2,5m kun kaksikerrosteline vain toisella puolella
- 2,5m kun kaksikerrostelineet käytävän molemmin puolin
 - Suurissa kohteissa (yli 300 paikkaa) tulee pyrkiä 3,0m käsittelytilaan, jos kaksikerrostelineet on sijoitettu vapaan tilan molemmin puolin

TRAFICOM

Valtionavustushankkeen hyväksyttävät kustannukset ja avustuksen maksatus

- ▶ Valtionavustusta voidaan myöntää enintään 50 prosenttia hankkeen hyväksyttävistä rakennus- ja suunnittelukustannuksista.
- ▶ Hyväksyttäviä kustannuksia ovat 19.8.2023-31.10.2025 välisenä aikana syntyneet ja hankkeen kirjanpitoon kirjatut
 - ▶ kävelyn ja pyöräliikenteen väylien ja niihin liittyvien rakenteiden sekä pyöräpysäköinnin tai pyöräliikenteen viitoituksen rakentamiskustannukset
 - ▶ rakentamista edeltävän tarkemman katu-, rakennus- tai muun vastaavan suunnitelman laatimiskustannukset
- ▶ Hyväksyttäviä kustannuksia **eivät** sen sijaan ole esimerkiksi
 - ▶ muiden kulkumuotojen infrastruktuurin tai vesihuollon järjestelmien rakentamiskustannukset (elleivät ne perustellusti aiheudu kävelyn ja pyöräliikenteen infrastruktuurin rakentamisesta tai parantamisesta).
 - ▶ Sellaisista toimenpiteistä aiheutuneet kustannukset, joita hakija ei ole esittänyt hakemuksessaan ja mihin perustuen valtionavustuspäätös on tehty
- ▶ **Avustus maksetaan takautuvasti** hankkeen valmistuttua toteutuneiden kustannusten perusteella sen jälkeen, kun hankkeen toteutumisesta ja kustannuksista on esitetty hyväksyttävä selvitys.
 - ▶ **Avustusta haetaan maksuun hankkeen valmistuttua ja viimeistään 31.10.2025.**

HUOM!

Hankkeen hyväksyttäviä kustannuksia on voinut syntyä jo ennen valtionavustuspäätöstä. Nämä kustannukset ovat valtionavustuskelpoisia, jos ne ovat syntyneet hakuajan päättymisen, 18.8.2023 jälkeen.

Hakumateriaalit ja lisätietoa

- ▶ Hakuohje, -lomake sekä muu hakua tukeva materiaali löytyy Traficomın investointiohjelman hakusivulta:

<https://www.traficom.fi/fi/asioi-kanssamme/hae-kavelyn-ja-pyorailyn-investointiohjelman-valtionavustusta>

- ▶ Yhteydenotot: kapy.valtionavustus@traficom.fi
- ▶ Investointiohjelman vastuuhenkilöt Traficomissa ovat Antti Rahiala, Kati Hyvärinen ja Virpi Ansio

Keskustelua ja kysymyksiä

Kysymys

Viitaten hakijan tukimateriaalin sivulla 10 esitettyyn kaksikerrostelineiden telinevälin minimimitaan (0,5 m). Tarkoittaako tämä sitä, että kaksikerroksisten telineiden etäisyys telineistä ei saa olla alle 0,5 metriä, jotta tukea voidaan myöntää? Tähän asti tukea on myönnetty 400 mm:n tai jopa 375 mm:n hyllyväleille.

Useimmat telineiden toimittajat valmistavat telineitä 400 ja 375 mm:n telineväleillä, jotta tilaa voidaan hyödyntää paremmin ja jotta voidaan tarjota suurempi määrä polkupyörien pysäköintipaikkoja ympäristöissä, joissa polkupyörien pysäköintiin ei ole paljon tilaa. Tämä on yksi tämäntyyppisten polkupyörätelineiden tavoitteista ja eduista.

Vastaus

Linjaus tarkoittaa, että kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman valtionavustushankkeissa kaksikerrostelineiden telinevälin tulisi olla lähtökohtaisesti 500mm. Kapeammat mitoitukset on havaittu paikoin hankaliksi telineiden käytettävyyden kannalta ja ohjeistuksella pyritään varmistamaan mahdollisimman hyvä käytettävyys. Valtionavustushankkeissa on tärkeää, että jokainen toteutettava pyöräpysäköintipaikka palvelee aidosti käyttäjää. Useilla valmistajilla on mallistossaan 500mm telineväleillä olevia kaksikerrostelineitä.

Hakija voi kuitenkin esittää valtionavustushankkeissa käytettävän valtakunnallisista suunnitteluohjeista ja Traficomien valtionavustushankkeita koskevista ohjeiden tarkennuksista poikkeavia mitoituksia, mutta tällaisissa tapauksissa poikkeavan mitoituksen käyttö tulee perustella hakulomakkeella. Avustusta voi siis olla tapauskohtaisesti mahdollista saada myös poikkeavalla mitoituksella.

Kysymys

Onko mahdollista saada aiempina vuosina avustusta saaneiden hankkeiden perusteluita/hakupapereita nähtäväksi? Ajatuksena hakea samantyyppiseen hankkeeseen avustusta.

Vastaus

Kyllä on. Aiemmin valtionavustusta saaneen hankkeen hakemuksen ja sitä koskevan päätöksen voi pyytää Traficomilta (kapy.valtionavustus@traficom.fi). Kaikki kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmassa valtionavustusta saaneet hankkeet on listattu [investointiohjelman internet-sivuilla](#).

Kysymys

Voiko pyöräpysäköinti olla myös esim. koulujen pihoille ja koululaisille ja koulun henkilökunnalle tarkoitettu? Ovatko pyöräpysäköintipaikat tällöin riittävän yleisessä käytössä?

Vastaus

Koulujen tai muiden julkisten palveluiden piha-alueille toteutettava pyöräpysäköinti täyttää yleisesti käytettävissä olevan pyöräpysäköinnin kriteerit, kunhan pysäköintiä ei ole sijoitettu lukittuun tilaan, johon pääsy on vain rajatulla joukolla.